

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1509/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413210621
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6413210621.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa G. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. R. č. XXX, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, v konaní o zaplatenie 1.600,00 € s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 18C/80/2013-97 zo dňa 22. 08. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.258,00 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok v poradí prvý) potvrdzuje;

vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.258,00 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že prioritne sa zaoberal otázkou, či navrhovateľ spĺňa charakteristiku spotrebiteľa. Dospel k názoru, že navrhovateľ má postavenie spotrebiteľa bez ohľadu na to, že v zmluve urobil vyhlásenie o tom, že finančné prostriedky poskytnuté dodávateľom použil na výkon podnikateľskej činnosti. Uvedená otázka bola vyriešená aj v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 5Er/413/2011, preto súd nemal dôvod odchyliť sa od záverov prvostupňového, ako aj druhostupňového súdu v tomto exekučnom konaní, ak neboli preukázané žiadne nové relevantné dôkazy, ktoré by spochybňovali túto skutočnosť.

K námietke miestnej nepríslušnosti súdu vznesenej odporcom okresný súd uviedol, že navrhovateľ má postavenie spotrebiteľa, preto v zmysle § 87 O. s. p. mal i právo podať návrh na Okresný súd v Žiari nad Hronom. Námietku miestnej nepríslušnosti zo strany odporcu nepovažoval za dôvodnú, ak navrhovateľ je spotrebiteľom a preto využil svoje právo zvoliť si na prejednanie jeho návrhu súd v obvode, v ktorom má bydlisko.

Následne okresný súd pristúpil k preskúmaniu Zmluvy o úvere uzavretej medzi účastníkmi konania č. 402100149, z ktorej mal za preukázané, že navrhovateľovi boli zo strany odporcu poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1.400,00 eur. Navrhovateľ sa zaviazal vrátiť tieto finančné prostriedky zvýšené o poplatok vo výške 1.008,00 € v ôsmich mesačných splátkach po 301,00 €. V predmetnej zmluve síce navrhovateľ uviedol, že si úver berie za účelom výkonu podnikania a údaje o svojom obchodnom mene, mieste a sídle podnikania, ako aj IČO, napriek tomu podľa okresného súdu ide o zmluvu spotrebiteľskú,

ak ide o zmluvu formulárovú, ktorej obsah nemohol navrhovateľ ovplyvniť a vypíňal ju zamestnanec odporcu. Predmetná zmluva bola predmetom posúdenia už v exekučnom konaní, v ktorom bolo jednoznačne uvedené, že zmluva má spotrebiteľský charakter, navrhovateľ mal postavenie spotrebiteľa a od uvedeného právneho záveru sa neodklonil ani prejednávajúci okresný súd. Po preskúmaní zmluvy mal okresný súd za preukázané, že predmetná zmluva neobsahuje ročnú percentuálnu mieru nákladov, ako ani výšku dojednaných úrokov, považuje sa preto za zmluvu bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu absencie vyššie uvedených zákonných náležitostí. Z týchto dôvodov navrhovateľ bol povinný vrátiť odporcovi len finančnú sumu vo výške poskytnutého úveru.

Okresný súd zdôraznil, že exekúcia, ktorá bola vedená na základe rozhodcovského rozsudku proti navrhovateľovi ako povinnému zo strany odporcu ako oprávneného, bola právoplatnými rozhodnutiami Okresného súdu Žiar nad Hronom ako aj Krajského súdu Banská Bystrica (sp.zn. 5Er/413/2011) vyhlásená za neprípustnú a zastavená, nakoľko rozhodcovský rozsudok, ktorý predstavoval exekučný titul, bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. V prípade vydaného rozhodcovského rozsudku išlo o nulitný právny akt, nakoľko takýto rozsudok bol vydaný na základe neplatného dojednania medzi účastníkmi konania o tom, že ich spory sa prejednávajú v rozhodcovskom konaní pred príslušným rozhodcovským súdom. Keďže navrhovateľ zaplatil odporcovi sumu 3.200,00 €, (čo vyplýva z potvrdenia od súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého zo dňa 10. 02. 2014, ktoré je zažurnalizované na č. I. 88), pričom suma 2.658,00 € bola uhradená v prospech odporcu a suma 542,00 € bola uhradená súdnemu exekútorovi (spočívajúca v trovách súdneho exekútora), a odporca mal oprávnenie na vrátenie len istiny z poskytnutého úveru vo výške 1.400,00 €, pričom mu bola uhradená suma 2.658,00 €, potom na strane odporcu došlo k bezdôvodnému obohateniu v rozsahu 1.258,00 €. Suma 1.258,00 eur predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom a výškou plnenia zo strany navrhovateľa, nakoľko odporca nemal právny dôvod na takéto plnenie, ak sa úverová zmluva považuje za bezúročnú a bez poplatkov. V tejto časti bol preto návrh navrhovateľa dôvodný, ak došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane odporcu a ten je povinný takéto bezdôvodné obohatenie vydať navrhovateľovi, pretože na jeho úkor sa obohatil. V tejto súvislosti okresný súd poukázal i na príslušné ustanovenia exekučného poriadku.

Pokiaľ však ide o sumu presahujúcu rámec 1.258,00 €, v tejto časti okresný súd návrh zamietol pre nedostatok pasívnej legitímácie na strane odporcu. Navrhovateľ síce zaplatil sumu 3.200,00 €, avšak časť z tejto sumy vo výške 542,00 € spočívala v trovách súdneho exekútora, túto navrhovateľ plnil v prospech súdneho exekútora, a preto nedošlo k bezdôvodnému obohateniu na strane odporcu.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie odporca, a to proti prvému výroku napadnutého rozsudku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.258,00 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. V prejednávanej veci podľa odporcu je na konanie miestne príslušným Okresný súd Bratislava I, a to s poukazom na ust. § 84 a § 85 ods. 2 O. s. p., pričom uvedenú skutočnosť namietal už pri prvom úkone, ktorý mu patril. Chýbajúca miestna príslušnosť na strane prvostupňového súdu predstavuje nedostatok podmienky konania, ktorým sa súd pred termínom pojednávania vôbec nezaoberal. Došlo tým k porušeniu ústavného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR, ak prvoradou podmienkou na správne ustálenie osoby zákonného sudcu je správne ustálenie vecnej, resp. miestnej príslušnosti konajúceho súdu.

Rozhodnutie okresného súdu považoval odporca za nepreskúmateľné, pretože okresný súd predmetné rozhodnutie neodôvodnil spôsobom vyplývajúcim z ust. § 157 ods. 2 O. s. p..

Odporca sa ďalej nestotožnil s právnym záverom okresného súdu, že nemá dôvod skúmať skutočný účel poskytnutia úveru s prihliadnutím na existenciu rozhodnutí okresného súdu v exekučnom konaní (sp. zn. 5Er/413/2011). Naďalej trval na tom, že navrhovateľ nie je spotrebiteľom, ak úver žiadal ako podnikateľ v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou a preto nie je správne, ak okresný súd posudzoval zmluvu uzavretú medzi účastníkmi konania ako zmluvu spotrebiteľskú. Podľa judikatúry ESD nie je spotrebiteľom ani podnikateľ konajúci mimo rámca svojho podnikania. V tejto súvislosti poukázal

na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov SR. Konštatoval tiež, že v prípade jeho postavenia treba akceptovať aj jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s navrhovateľom vstupoval. Ak teda spotrebiteľ predstiera, že je podnikateľom, je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok.

Na záver odporca namietal, že navrhovateľ mu plnil na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku, preto poskytnuté plnenie nemôže vykazovať znaky bezdôvodného obohatenia. Uvedené nemožno vyvodiť ani z exekučného konania vedeného pred Okresným súdom v Žiari nad Hronom, na ktoré okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal, ak navrhovateľ nedosiahol zrušenie uvedeného rozhodcovského rozsudku v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle zák. č. 244/2002 Z. z.. Navrhol, aby odvolací súd ním napadnutý výrok okresného súdu - v poradí prvý - zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že ochrana spotrebiteľa je prejavom verejného záujmu a ochrany ústavných práv občanov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR zo dňa 01. 11. 2011 (II. ÚS 2164/10) a následne rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie po ich kontrole v sídle odporcu. Na základe tohto rozhodnutia práve odporca postupoval v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti. K vylúčeniu zmluvy o úvere spod režimu právnej úpravy spotrebiteľských úverov však môže dôjsť len v prípade, keď je jednoznačne preukázané, že povolenie spotrebiteľa patrí do skupiny povolaní vykonávaných v tzv. podnikateľskom režime, ako aj po náležitom vyhodnotení zmluvou proklamovanej okolnosti - poskytnutia úveru naozaj na výkon povolania so skutočnosťou. V prejednávanej veci nedošlo k takémuto vyhodnoteniu a úver poskytnutý navrhovateľovi bol bez ďalšieho subsumovaný pod úpravu Obchodného zákonníka, čím bolo zhoršené jeho postavenie vo vzťahu k zvýšenej právnej ochrane zabezpečenej právnym režimom Zákona o spotrebiteľských úveroch, a to predovšetkým vo vzťahu k informáciám, s ktorými je povinný veriteľ oboznámiť spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy a vo vzťahu k jej náležitostiam, k výške zákonom regulovanej odplaty a v neposlednom rade k neuvedeniu základného porovnávacieho údaju ročnej percentuálnej miery nákladov. Okresný súd preto správne posúdil celú vec, zohľadnil európske právo na ochranu spotrebiteľa, správne interpretoval i ustanovenia o neprijateľných zmluvných podmienkach. Navrhovateľ sa nestotožnil s argumentáciou odporcu k miestnej príslušnosti okresného súdu a k jeho postaveniu ako spotrebiteľa. K posúdeniu zmluvy o úvere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/660/2010 zo dňa 11. 01. 2012, podľa ktorého aj podnikateľ si môže opatriť veci alebo služby pre svoju osobnú potrebu, resp. pre inú než podnikateľskú činnosť. Potom však nejde o vzťah, ktorý by mal obchodný charakter a nie je dôvod, aby preň platila špeciálna úprava. Naopak, práve odporca zneužil jeho údaje a skutočnosť, že je živnostníkom, aby ho zbavil ochrany ako spotrebiteľa domáhajúceho sa svojho práva. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/84/2011. Odporca je navyše všeobecne známy, že praktikami zneužitia IČO poskytuje svoje služby a obchádza všetky protiúžerné opatrenia prijímané slovenským zákonodarcom.

Pokiaľ ide o rozhodcovský rozsudok, na základe ktorého došlo z jeho strany k plneniu odporcovi, tento považuje za nulitný rozsudok, nakoľko bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, ktorá nebola platne dojednaná, preto nebola daná ani právomoc rozhodcovského súdu rozhodovať v tejto veci. Aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 13. 01. 2012, sp. zn. 5 Obdo/44/2011 najvyšší súd judikoval, že súdy konali nesprávne, keď pred rozhodnutím o zastavení konania vôbec neskúmali platnosť a neprijateľnú zmluvnú povahu rozhodcovskej doložky dohodnutej medzi nebankovou spoločnosťou a spotrebiteľom. Preto v prípade prejudiciálneho záveru o neplatnosti rozhodcovskej doložky predstavuje rozhodcovský rozsudok nulitný akt, na ktorý súd nemôže prihliadať. Vzhľadom na vyššie uvedené preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 1.258,00 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok v poradí prvý) potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako v celom rozsahu vecne správny.

V odvolaní nenašiel časti rozhodnutia okresného súdu, a to vo výroku, ktorým bol návrh vo zvyšku zamietnutý, a ktorým súd náhradu trov konania navrhovateľovi nepriznal (výrok v poradí tretí) zostáva rozsudok okresného súdu v zmysle ust. § 206 ods. 2 O. s. p. nedotknutý.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p.. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je súd koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o dôvodnom nároku navrhovateľa na zaplatenie sumy 1.258,00 € titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Obsah odvolania odporcu je takmer zhodný s jeho vyjadreniami pred prvostupňovým súdom, preto je samotné odôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k námietkam odporcu úplné, teda aj pokiaľ ide o samotné odvolanie.

Prioritne sa odvolací súd zamerlal na to, či postupom okresného súdu nedošlo k odňatiu možnosti odporcu konať pred súdom, teda, či okresný súd vo veci konal ako súd miestne príslušný.

Podľa § 105 ods. 1, 2 O. s. p. súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí. Ak súd podľa odseku 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky; o tomto postúpení súd upovedomí účastníkov.

Miestna príslušnosť určuje, ktorý vecne príslušný súd toho istého druhu má povinnosť vo veci konať a rozhodnúť. Z obsahu spisu je nesporné, že odporca vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Žiar nad Hronom. Z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku však okresnému súdu nevyplýva povinnosť v prípade, ak má za to, že je miestne príslušným o tejto námietke rozhodnúť osobitným rozhodnutím. Uvedené vyplýva z výkladu ust. § 105 ods. 2 O. s. p. a contrario, nakoľko len v prípade, ak súd zistí, že nie je miestne príslušným, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia, alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu SR. Ak teda zistí, že je miestne príslušným, vyššie uvedená povinnosť mu z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva. Ani v prípade zistenia miestnej nepríslušnosti okresný súd o tom nerozhoduje osobitným rozhodnutím. Okresný súd tým, že konal vo veci, mal za to, že je súdom miestne príslušným, v dôsledku čoho vo veci konal, účastníkov konania riadne predvolal na pojednávanie, ktoré predvolanie im bolo včas a riadne doručené a vo veci po vykonanom dokazovaní rozhodol. Odvolací súd uznáva, že otázka miestnej príslušnosti nie je iba otázkou, ktorý súd vec prejedná, ale je aj otázkou zákonného sudcu, pričom právo na zákonného sudcu je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu a základným právom chráneným nielen Ústavou SR ale aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv. Z uvedeného však vyplýva len to, že ak vec, napriek včas a dôvodne vznesenej námietke nepríslušnosti súdu, prejedná a rozhodne inak miestne nepríslušný súd, išlo by o rozhodnutie vydané nezákonným sudcom s dôsledkami vyplývajúcimi z ust. § 221 ods. 1 písm. g) O. s. p.. Odvolací súd v prejednáwanej veci konštatuje, že o návrhu navrhovateľa rozhodol vecne a miestne príslušný Okresný súd Žiar nad Hronom, a to z nasledovných dôvodov:

Z obsahu spisu vyplýva, že návrh vo veci samej bol podaný na Okresnom súde Žiar nad Hronom na základe návrhu navrhovateľa, ktorý sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane odporcu. Účastníci konania uzavreli dňa 03. 02. 2010 zmluvu o úvere. Napriek tomu, že ide o zmluvu o absolútnom obchode v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou a v tomto rozsahu sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s právnym záverom okresného súdu. Tento právny záver vyplýva najmä z toho, že odporca ako dodávateľ vystupoval pri jej uzavretí jednoznačne v rámci predmetu svojej obchodnej a podnikateľskej činnosti a navrhovateľ vystupoval ako spotrebiteľ, keď pri uzatváraní zmluvy v rámci predmetu svojej obchodnej ani inej podnikateľskej činnosti nekonal. V zmysle § 52 Občianskeho zákonníka ods. 1 platného v čase uzavretia tejto úverovej zmluvy sa za spotrebiteľskú zmluvu považovala každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatváral dodávateľ so spotrebiteľom. Uvedené ustanovenie výslovne konštatuje, koho považuje za dodávateľa a koho za spotrebiteľa, keď v tomto prípade účastníci konania

túto charakteristiku spĺňajú. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym záverom okresného súdu, že v prejednávacom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Navrhovateľ má bydlisko v obvode Okresného súdu Žiar nad Hronom, a preto v zmysle § 87 písm. f) O. s. p. je príslušným na konanie Okresný súd Žiar nad Hronom, v dôsledku čoho nebol dôvod postúpiť vec inému súdu v zmysle § 105 ods. 2 O. s. p..

Ak odporca tvrdí, že zmluva o úvere nie je zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko navrhovateľ nemal postavenie spotrebiteľa, ak mu bol úver poskytnutý na účel podnikania, odvolací súd poznamenáva, že len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy na účel podnikania tým, že v zmluve bolo zaškrtnuté tomuto zodpovedajúce políčko, nepreukazuje nespotebiteľský charakter tejto zmluvy. Tento údaj vo forme zaškrtnutia políčka neposkytuje odpoveď na otázku, či skutočne poskytnutý úver zodpovedá účelu podnikania navrhovateľa, a aký konkrétny súvis s takýmto podnikaním, či predmetom podnikateľskej činnosti navrhovateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Argumentácia odporcu v tomto rozsahu je preto nedôvodná, ak naviac v prípade pochybností o tom, či ide, alebo nejde o zmluvu spotrebiteľskú, má dôkazné bremeno práve dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Len „zaškrtnutie“ možnosti spôsobu použitia úveru, sama o sebe neumožňuje vyvodiť záver, že nejde o zmluvu spotrebiteľskú. Naviac, v zmluve je navrhovateľ označený menom, priezviskom, rodným číslom a bydliskom, číslom občianskeho preukazu, a teda z uvedených údajov nevyplýva, že by navrhovateľ ako fyzická osoba pri uzatváraní predmetnej zmluvy konal v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V tejto súvislosti navrhovateľ dôvodne v jeho písomnom vyjadrení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/660/2010, ale najmä rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 1930/11, podľa ktorého je porušením práva na spravodlivý proces taká interpretácia ustanovení na ochranu spotrebiteľa, a to i vo vzťahoch podriadených režimu Obchodného zákonníka, ktorá vedie k odmietnutiu ich aplikácie na vzťahy, v ktorých vystupuje fyzická osoba, ktorá má podnikateľské oprávnenie, avšak v týchto vzťahoch sa ako podnikateľ nechová. V tejto súvislosti naviac odvolací súd poukazuje aj na judikatúru ESD, napríklad rozhodnutie Johann Gruber proti Bay VaAG, vec C-464/01, rozsudok Súdneho dvora zo dňa 20. 01. 2005.

Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný, a teda nespotebiteľský úver, majúci sa riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodnom zákonníku, teda odporcu. Preukázaním tejto skutočnosti nemôže byť len všeobecný údaj v zmluve o poskytnutí úveru - „na výkon podnikania“, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s predmetnou činnosťou odberateľa, teda navrhovateľa, vôbec uzavretie príslušnej zmluvy malo. Uvedené možno vyvodiť aj zo skutočností, že predmetná zmluva o úvere má povahu značne jednostranne adhéznej zmluvy obsahujúcej veľké množstvo ustanovení znevýhodňujúcich dlžníka, ktorej obsah rozhodne nenasvedčuje tomu, že by jej uzatvoreniu predchádzali rokovania typické pre uzatváranie zmlúv medzi podnikateľmi. Jej forma na predtlačenom formulári skôr svedčí o skutočnosti, že bola uzatváraná bez hlbšej vzájomnej súčinnosti zmluvných strán. Nemožno teda opomenúť, že predmetná zmluva o úvere má podobu štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ spravidla jej obsah nemôže meniť vzhľadom na formulárovú predtlač, čo znamená, že spotrebiteľ podmienky, ktoré sú dané buď prijme, ktoré si však poskytovať sám v predstihu a zjavne v kľude a bez časového stresu podľa svojich predstáv naformuloval, alebo zmluvný vzťah následne nevznikne. Za takéhoto stavu je spotrebiteľ, v tomto prípade z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou zmluvného vzťahu, pričom aj z predmetnej zmluvy o úvere jednoznačne vyplýva, že jej jednotlivé časti vrátane uvedenia, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania, sú vyplňané odporcom.

Okresný súd naviac dôvodne poukázal na exekučné konanie vedené pred Okresným súdom Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5Er/413/2011, v ktorom bol vyslovený okresným súdom právny záver o postavení navrhovateľa ako spotrebiteľa (podporený i odvolacím súdom), keď práve na základe charakteristiky zmluvy o úvere ako zmluvy spotrebiteľskej došlo ex offo k skúmaniu rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu.

Keďže odvolací súd má za to, že odporcovi nebolo žiadnym spôsobom odňaté právo konať pred súdom a súčasne vo veci rozhodol zákonný sudca, prejednal následne rozhodnutie okresného súdu vo veci samej.

Hmotno-právnym dôvodom pre vyhovie návrhu navrhovateľa a ním uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bol právny záver okresného súdu, podľa ktorého zmluva o úvere ako zmluva spotrebiteľská neobsahovala príslušné zákonné ustanovenia vyplývajúce zo zákona o spotrebiteľských úveroch platného a účinného ku dňu uzavretia tejto zmluvy. Keďže zmluva neobsahuje zákonom vyžadované náležitosti, ročnú percentuálnu mieru nákladov, výšku dojednaných úrokov, potom sa v zmysle ust. § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch považuje úver za bezúročný a bez poplatkov, ku ktorému správne záveru dospel i okresný súd.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že na základe zmluvy o úvere bol navrhovateľovi poskytnutý úver vo výške 1.400,00 €. Z exekučného spisu Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 5Er/413/2011 vyplýva, že navrhovateľ v rámci exekučného konania uhradil sumu 3.200,00 €. Okresný súd dôvodne zaviazal odporcu na vydanie bezdôvodného obohatenia navrhovateľovi vo výške 1.258,00 € ako rozdiel medzi poskytnutým úverom (1.400,00 €) a výškou plnenia zo strany navrhovateľa (2.658,00 €), nakoľko odporca nemal právny dôvod na takéto plnenie, pretože uzavretá úverová zmluva bola dôvodne posúdená ako bezúročná a bez poplatkov a rozhodcovský rozsudok, na základe ktorého došlo k plneniu odporcovi, bol exekučným súdom považovaný za nulitný právny akt. Sumu 542,00 € navrhovateľ plnil v prospech súdneho exekútora, táto spočívala v trovách súdneho exekútora, preto v tomto nedošlo k bezdôvodnému obohateniu na strane odporcu.

K námietke odporcu, že navrhovateľ mu plnil na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť na jeho strane k vzniku bezdôvodného obohatenia, odvolací súd uvádza nasledovné:

Predmetný rozhodcovský rozsudok, na základe ktorého došlo zo strany navrhovateľa k plneniu odporcovi, bol už Okresným súdom Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 5Er/413/2011 posúdený ako nulitný právny akt. Rozhodcovský súd nemal právomoc na vydanie tohto rozhodcovského rozsudku, nakoľko tento bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy. Odvolací súd uznáva, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má účinky právoplatného rozsudku. Uvedené však neplatí v prípade, ak bol tento rozhodcovský rozsudok založený na neplatnej rozhodcovskej doložke. Na základe neplatnej rozhodcovskej doložky vydaný rozhodcovský rozsudok je nulitným aktom, na ktorý súd nemôže prihliadať (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo/44/2011). Dôsledkom vyššie uvedeného je nedostatok právomoci rozhodcovského súdu na prejednanie žaloby odporcu, čo spôsobuje materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, a teda jeho nezáväznosť. Právna teória takéto rozhodnutia označuje ako ničotné, tzv. paaky, z právneho hľadiska považované za neexistujúce. Vzhľadom na tieto skutočnosti preto odvolací súd nemohol prihliadať k námietke odporcu, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný, avšak naďalej existuje. Podľa právnej teórie totiž nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň, ako by neexistoval, v dôsledku čoho v prejednávanej veci nepredstavuje rozhodcovský rozsudok, na ktorý odporca poukazuje prekážku *res iudicatae*. Nemožno totiž opomenúť, že v exekučnom konaní, ku ktorému došlo na základe rozhodcovského rozsudku bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a exekučné konanie zastavené práve z dôvodu, že predmetný rozhodcovský rozsudok je nulitným právnym aktom. Preto je treba námietku odporcu týkajúcu sa existencie právoplatného a vykonateľného rozhodnutia a založenia ním údajnej prekážky právoplatne rozsúdenej veci odmietnuť; keďže nulitný (z pohľadu práva neúčinný) právny akt žiadnu prekážku následného prejednanja a tiež rozhodnutia veci všeobecným súdom nepredstavuje.

Aj v zmysle rozsudku Veľkej komory občianskoprávneho a obchodného kolégia z 23. 04. 2014 (sp. zn. 31Cdo/3309/2011) Najvyšší súd ČR uviedol, že „ak žalovaný, či už dobrovoľne alebo vo vykonávacom konaní splní na základe právoplatného rozsudku jemu uloženú povinnosť, potom v prípade, že táto povinnosť podľa hmotného práva skutočne existovala, zaniká splnením. Ak neexistovala, získa žalobca na úkor žalovaného bezdôvodné obohatenie.“ V prejednávanom prípade potom rozhodnutiu exekučného súdu, ktorý vyhlásil exekúciu za neprípustnú, a túto zastavil práve z dôvodu neexistencie exekučného titulu, ak rozhodcovský rozsudok považoval za nulitný právny akt (nakoľko rozhodcovský súd nemal právomoc na jeho vydanie), možno prisúdiť účinky rozhodnutia, ktorý určil, že v prípade rozhodcovského rozsudku ide o paakt z právneho hľadiska považovaný za neexistujúci.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považoval okresný súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti za vecne správny a podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ho potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 veta prvá O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.. V odvolacom konaní bol úspešným účastníkom konania navrhovateľ, ktorý si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, tieto mu zo spisu nevyplývajú, preto odvolací súd rozhodol, že úspešnému účastníkovi konania - navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.